

Яшчэ і цяпер многім баханцам добра прыпамінаецца канец 1929 і пачатак 1930

гадоў. Гэты перыяд значна тым, што ў вёсцы арганізавалася, дагэтуль невядомая ім, калектыўная гаспадарка. Яна паслужыла прыкладам арганізацыі новага жыцця ў вёсцы. Першынцом новага быў калгас „Герой працы“. Спачатку гэта была невялікая арганізацыя з купкі людзей згуртаваных паміж сабою адзінай думкай, імкненнем.

Пачаўся калгас з 12 гаспадарак, якія абагульнілі сваю зямлю, коней, транспартныя сродкі. Членамі першай сельгасарцелі сталі былыя кавалерысты Дзяніс Якаўлевіч Касцюшкін і Мікіта Сямёнавіч Аўчыннікаў, браты Марк і Аляксей Кавалёвы, Панас Юрэвіч Касцюшкін, Карней Карпавіч Зубачоў, Васіль Несцяравіч Барысенка, Пётр Мелехавіч Казакоў, Захар Нікіфаравіч Кучанкоў.

На адным са сходаў члены сельгаспадарчай арцелі пасля доўгага абмяркоўвання пытання аб абранні кіраўніка калектыўнай гаспадаркі рашылі вылучыць на гэту пасаду актыўнага змагара за ўладу народа Дзяніса Касцюшкіна. Яму першыя калгаснікі даручылі свой лёс, бо добра ведалі прынцыповы,

◆ АБ ЧЫМ РАСКАЗАЛА КНІГА НАРОДНАЙ СЛАВЫ

справядлівы і настойлівы яго характар. У той час такія людзі былі вельмі патрэбны.

Вялікія цяжкасці пераадольвалі першае праўленне і члены калгаса. Уступіўшы ў калгас, трэба было назаўсёды разлучыцца з некаторай асабістай уласнасцю, выпрацаваць у сабе неабходныя рысы калектыўзму. Гісторыя патрабавала духоўнага перараджэння чалавека на сацыялістычнай аснове. І гэтага супольна дабіваліся будаўнікі калектыўнай гаспадаркі. У грамадскай працы актыўна ўдзельнічалі сем'і калгаснікаў. Асноўныя сельгаспадарчыя работы выконвалі на конях, уручную. Кожны член арцелі цяпер усведамляў, што матэрыяльнае забеспячэнне сем'яў калгаснікаў залежыць ад той долі працы, якую ён унёс у агульную справу.

З рабочым часам ніхто не лічыўся, стараліся вывонваць работы толькі якасна. Нярэдка, пры непаладках у рабоце, калгаснікі дапамагалі адзін другому. Пераадольваць цяжкасці становілася ўсё лягчэй. Усё радзей даносіліся да іх вушэй насмешкі з боку незадаволеных калгасам аднавяскоўцаў. Многія з іх пачалі задумвацца над тым, як бы самому стаць калгаснікам.

Асабліва цяга да калек-

тыву праявілася ў канцы 1932 года. У гэты час у Баханах быў арганізаваны другі калгас „Новыя Баханы“. Першымі членамі яго сталі змагары за калектыўную гаспадарку Лявон Захаравіч Зубачоў, браты Яфім і Гаўрыла Зубачовы, Іван Ціханавіч Старасценка, Гаўрыла Несцяравіч Барысенка, Пётр Андрэевіч Рабцаў.

Аб перавазе калектыўнага выдзнення гаспадаркі яны пераканаліся на вопыце калгаса „Герой працы“. Цяпер ужо нішто не магло стрымаць масавага ўступлення аднаасобнікаў у калгас. Да вясны 1933 года ў сельгасарцель „Новыя Баханы“ было прынята 45 сялянскіх сем'яў.

Адзінай калектыўнай сям'ёй пачалі ствараць для сябе даботы члены абодвух калгасаў у Баханах. Перажывалі розныя нягоды. Самым цяжкім для іх быў 1933 год—год вялікіх нястач і галадоўкі. Але калектывісты добра ведалі, што гэта віна стыхіі, а не калгаснага ладу і настойліва змагаліся за хлеб. І праца іх акупілася.

Восенню 1934 года калгаснікі атрымалі на кожны працадзень па 2 кілаграмы зерня і па 5 кілаграмаў бульбы. Яны цалкам забеспечылі сябе прадуктамі першай неабходнасці.

У адрас праўленняў абодвух калгасаў усё больш паступала заяў ад застаўшыхся яшчэ не членамі арцелі сялян. Кожны прасіў аб прыняцці яго ў калгас.

Вялікую дапамогу ў будаўніцтве калгасаў аказвала дзяржава. Каб палегчыць работу ў паляводстве, сюды пачалі дастаўляцца машыны. Упершыню ў 1936 годзе на калгасныя палеткі выйшлі трактары. Кіраваць у той час складанымі механізмамі было даручана першым жанчынам-трактарыстам Фёкле Патапаўне Рабцавай, Домне Ермалаеўне Казакавай і мужчынам Антону Фёдаравічу Сёмачкіну, Пятру Мікітавічу Траханаву, Агафо-

ну Андрасавічу Кастроў. Усе яны па рашэнню праўленняў калгасаў былі накіраваны на курсы трактарыстаў, якія ў той час былі адкрыты пры Хоцімскай МТС.

Калгасы кавалі свае кадры механізатараў, бо надыходзіў час тэхнічнага прагрэсу, калі асноўныя работы ў паляводстве павінны былі легчы на плечы машын. А для гэтага неабходны былі людзі, ведаючыя тэхніку. Такіх механізатараў і выхоўвалі калектывы калгасаў і выкладчыкі Хоцімскай МТС.

1936 год стаў годам укараення механізацыі ў калгасную вытворчасць. Характэрны ён і тым, што ў сельгаспадарчую вытворчасць пачалі укараення дасягненні навукі, павышэнне культуры земляробства. У калгасах прыступілі да упарадкавання земляў.

Раслі і ўмацоўваліся калгасы ў Баханах. Павялічваюся грамадскі статак, узрасла ўраджайнасць сельгаспадарчых культур, расла эканоміка калгасаў. Усё больш дзяржава атрымлівала прадуктаў паляводства і жывёлагадоўлі ад калектыўных гаспадарак. Заможней зажылі калгаснікі.

Прадаўжальнікамі справы Дзяніса Касцюшкіна і Лявона Зубачова сталі Мімох Казакоў і Мікіта Аўчыннікаў. Шмат працы прыклалі арганізатары і кіраўнікі калгасаў, каб іх нашчадкі жылі ў дастатку.

Вялікую увагу ўдзяляла партыя прыцягненню мас да ўдзелу ў кіраўніцтве дзяржаўнымі справамі. У органы народнай улады выбіраліся людзі, дастойныя працягваць справу, пачатую У. І. Леніным па будаўніцтву сацыялістычнага грамадства. Давер'е народа ў 1939 годзе заслужыла прадстаўніца калгаса „Новыя Баханы“ трактарыстка Фёкла Патапаўна Рабцава. Яна была абрана дэпутатам абласнога Савета дэпутатаў працоўных. Так, згуртаваныя ў адзіную сям'ю патомныя хлебаробы будавалі калектыўныя гаспадаркі, працавалі ў міры і дружбе.

І. Барысенка.

Барысенка, І. Адзінай сям'ёю : аб чым расказала Кніга Народнай Славы / І. Барысенка // Шлях Кастрычніка.

1929–1930 г.г. у вёсцы Баханы арганізавалася калектыўная гаспадарка.